

KAPellen en KRuisen

nummer 36 september 2007

Stimuleringssubsidie Noord- en Midden-Limburg

Een stimuleringssubsidie van de Provincie Limburg voor het werk, dat plaatselijke organisaties in Midden- en Noord-Limburg doen om het bestand aan kapellen en kruisen in Limburg in stand te houden: daarover kon men lezen in het aprilnummer van ons blad. Een samenwerkingsverband van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg en de Monumentenwacht Limburg is met de uitvoering van de regeling belast. Zuid-Limburg komt volgend jaar aan de beurt.

Een subsidie van € 25 per kapel en € 5 per kruis werd toegezegd. Geen geweldige bedragen, maar in de wereld van kruisen en kapellen, waar elke euro drie keer omgedraaid wordt, alvorens hij wordt uitgegeven, een aantrekkelijk gebaar.

Inmiddels hebben diverse plaatselijke organisaties uit Midden- en Noord-Limburg zich voor dit subsidie gemeld. Deze organisaties beheren gezamenlijk 126 kapellen en 249 kruisen en kunnen op grond van deze aantallen een bedrag van € 4.395 verdelen.

Organisatie	Kapellen		Kruisen		Totaal
	Aantal	Bedrag	Aantal	Bedrag	Bedrag
Stichting Wegkruisen en Veldkapellen Meijel	3	€ 75	3	€ 15	€ 90
Stichting Dorpscomité Leeuwen - Roermond			2	€ 10	€ 10
Stichting Wegkapellen Maasbree	12	€ 300	11	€ 55	€ 355
Stichting Kruisen en Kapellen Thorn	13	€ 325	2	€ 10	€ 335
Stichting Kruisen en Kapellen Venray	21	€ 525	39	€ 195	€ 720
Stichting Kruisen en Kapellen Meerlo-Wanssum	12	€ 300	34	€ 170	€ 470
Stichting Kruisen en Kapellen Venlo	11	€ 275	31	€ 155	€ 430
St Kruisen en Kapellen Noord-Limburg - Horst	7	€ 175	26	€ 130	€ 305
Stichting Keverberg - Kessel	7	€ 175	6	€ 30	€ 205
Stichting Kruisen en Kapellen Tegelen	3	€ 75	6	€ 30	€ 105
Stichting Heyerkapel - Stramproy	4	€ 100	13	€ 65	€ 165
Stichting Kruisen en Kapellen Echt	11	€ 275	47	€ 235	€ 510
Stichting Kruisen en Kapellen Maasgouw i.o.	19	€ 475	26	€ 130	€ 605
Heemkundevereniging Horn	3	€ 75	3	€ 15	€ 90
Totaal	126	€ 3.150	249	€ 1.245	€ 4.395

Laatste kans

Hoewel de termijn voor het indienen van een subsidieaanvraag verstreken is, willen wij toch nog de mogelijkheid bieden om subsidie aan te vragen. Ons is namelijk gebleken, dat ondanks de publicatie in "Kapellen en Kruisen" de regeling niet bij alle Noord- en Midden-Limburgse organisaties bekend is. Besloten is daarom om die organisaties een laatste kans te bieden: **uiterlijk tot 1 november 2007** kan een aanvraag worden ingediend.

U kunt daartoe schriftelijk of per email een subsidieformulier opvragen bij de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg (adressen in colofon).

Ben Brader

Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Swalmerstraat 100
Postbus 470
6040 AL Roermond

Telefoon
(0475)386 781

E-mail
skkl@bisdom-roermond.nl

Website
www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Bank
57.62.20.159
(IBAN: NL58 ABNA 05762 20 159)

Doel

De stichting, verbonden met het Bisdom Roermond, is als overkoepelende organisatie sinds 1954 actief betrokken bij de zorg voor kruisen en kapellen in Limburg.

Doelstelling is het adviseren en stimuleren van lokale groeperingen en particulieren.

De stichting adviseert op het gebied van restauratie en onderhoud, alsmede bij het oprichten van kruisen en kapellen.

Kapellen en Kruisen is een uitgave van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Donateurs
minimaal € 25,- per jaar

Abonnementen
€ 10,- per jaar

Redactie

B.H.H. Brader (eindredactie)
W.J.H. Oehlen

provincie limburg

**HUIS VOOR
DE KUNSTEN
LIMBURG**

BISDOM ROERMOND

Giroblauwe Onze Lieve Heer

Grote ondernemingen geven vaak tonnen uit aan reclame. Ook de Postbank staat bekend om zijn gulle hand van inkopen in de STER-blokken op TV. Het "Giroblauw is er voor jou" is bij menigeen tussen de oren in geperst op een manier die verwant is aan hersenspoeling. Door het optreden van een persoon die een leeuw moet voorstellen kent inmiddels ook iedereen de kleur die bij de Postbank hoort. Dat speciale kleurtje blauw mag alleen worden gebruikt door de Postbank. Helaas is het voor thuisgebruik ook in spuitbussen verkrijgbaar. En dan zijn er altijd weer kunstzinnig gestoorden, die van die gelegenheid gebruik maken om er iets "ludieks" mee te doen.

Zo mocht de gemeente Brunssum diverse grote bronzen beelden plots in die prominente reclamekleur aantreffen. Uiteraard gebeurt dat allemaal in het holst van de nacht. Maar met een groot beeld ben je toch even bezig en dat verhoogt dan weer de pakkans. Dan zijn kleinere objecten veiliger te bekladden.

Aangifte

Op verreweg de meeste wegkruisen is het corpus in zilver of goudkleurig uitgevoerd. Afwijkende kleuren zijn er wel, maar dan zijn ze beschaafd. Wit is ook veel voorkomend.

Enige tijd geleden mocht de werkgroep kruisen uit Brunssum het beleven, dat er een giroblauw corpus

aan het kleurengamma was toegevoegd. Er werd onmiddellijk ingegrepen, aangifte werd gedaan en drie dagen later hing Onze Heer weer schoon aan zijn kruis.

Aanhouding

Echter niet voor lang. De Postbankfanaat sloeg een maand later opnieuw toe. Uiteraard werd er weer aangifte gedaan, maar dat weet de dader niet. Om die te ontmoedigen moest er snel worden hersteld. En met even doorpezen is dat gelukt: de dag erna was de oude situatie terug. Inmiddels heeft Hermandad een groep van 42(!) jongeren aangehouden die zich onledig hield met het in hun ogen verfraaien van beelden, gevels en straatmeubilair.

Of daaronder onze dader zit weten we niet. Maar wij hopen wel, dat de lieden, die menen dat zij Onze Heer tot reclameobject moeten omvormen, tot het besef komen, dat zo'n daad iets is dat de leden van de werkgroep kruisen diep heeft geschokt.

En we weten bijna zeker, dat bijna alle lezers nu denken: kunnen ze dan nergens met hun poten van afblijven. Triest maar waar: nee dus.

Ed. van Gelder

Nieuw wegkruis rotonde Horn

Tijdens de aanleg van de nieuwe rotonde op de kruising van Rijksweg met de Beegerweg-Haelerweg greep de Heemkundevereniging Horn de kans waar om in goed overleg met het gemeentebestuur van de nieuwe gemeente Leudal een wegkruis te plaatsen op een mooie plek onder de bomen.

Ongeveer 20 jaar lang was er gediscussieerd, geld gereserveerd, plannen gewijzigd enz. om dit kruispunt veiliger te maken. In deze periode vielen er helaas meerdere verkeersslachtoffers te betreuren op en rond dit weggedeelte in Horn.

Het initiatief tot het plaatsen van dit wegkruis door de Heemkundevereniging Horn berust op een aantal gedachten:

- alle verkeersslachtoffers gedenken die op of rond de Rijksweg te betreuren zijn geweest
- een nieuw meditatief rustpunt creëren
- een oude traditie in ere herstellen
- alle weggebruikers op deze nieuwe rotonde beschermen

Op 22 juni j.l. was het dan zover! Het mooie wegkruis, geflankeerd door een rustbank, werd onder grote publieke belangstelling van ongeveer 225 mensen door pastor W. Clout ingezegend.

De sokkeltekst luidt als volgt:

**hiej sjeit ein echt kruuts
gewuën van hout
es teike van leef en leid
ter besjerming van eerderein
dae hiej naeve geit**

Helaas is de vóórgeschiedenis van de gebruikte corpus (ruim 75 cm hoog en 50 breed) vervaardigd van zamak (een legering van zink, aluminium, magnesium, koper) niet bekend. Het werd gekocht en ter beschikking gesteld door bestuurslid Christien Dings. Rinus Graef, mede-oprichter van de Heemkundevereniging, vervaardigde de sokkel en maakte het kruis van merbau.

Een prachtig stukje oude religieuze traditie, vervaardigd door vrijwilligers, prijkt nu langs de rotonde en nodigt uit tot rust en bezinning...

Henk Schreurs

Gadegeslagen door een grote menigte zegent Pastoor Clout het nieuwe kruis.

Kapellen en Kruisen in Venlo-Blerick

De officiële naam van onze stichting luidt “Stichting tot beheer en behoud van Veldkapellen en Wegkruisen in Venlo”. Met Venlo wordt dan bedoeld de gemeente Venlo zoals die ten tijde van de oprichting in 1976 bestond, namelijk uit de beide stadsdelen Venlo en Blerick en hun kerkdorpen het Ven, Hout-Blerick en de Boekend.

De sinds 2001 bij Venlo gevoegde dorpen Tegelen en Belfeld hebben op dit gebied hun eigen vereniging. In verband met de steeds verder gaande verwaarlozing en zinloze vernieling van de bestaande kapellen en vooral kruisen in het begin van de jaren zeventig van de 20^e eeuw besloten pastoor Gerrits van de Blerickse Sint-Antonius van Paduaparochie, de Venlose apotheker Jaspers en Blerickenaar pur sang Frits Peeters hieraan iets te doen. Daartoe richtten zij op 28 april 1976 bovengenoemde stichting op.

Bij de stichting wordt de naam kapellen iets te ruim gebruikt. Van de elf kapellen is er slechts één een echte kapel. En dat is de welbekende kapel van Genooi. Met andere woorden: zij kan worden beschouwd als een soort hulpkerk - in dit geval van de Venlose Martinuskerk, want er worden regelmatig doopsels toegediend en huwelijken gesloten. Van de andere tien zijn er acht wat men vroeger noemde zogenaamde “heiligen huijskens”; met andere woorden hierin worden in principe alleen maar heiligen vereerd door middel van gebeden en offeren van kaarsen. Incidenteel werd en wordt er wel eens de H. Mis opgedragen. De twee overige kapellen zijn dagkapellen in bestaande kerken.

Inleiding

Ook in Venlo en Blerick vormen de wegkapellen en veldkruisen de erfenis van een eeuwenoud diepgeworteld godsdienstig leven. Door een teruglopende belangstelling in het begin van de jaren 1970 stonden verschillende wegkapellen en wegkruisen er zeer verwaarloosd bij. Niet veel later ontstond een hernieuwde belangstelling voor dit culturele, historische en religieuze erfgoed. Dit was voor pastoor Harrie Gerrits, apotheker Paul Jaspers en Blerickenaar Frits Peeters aanleiding het initiatief te nemen voor de oprichting van een stichting.

Het eerste wat de jonge stichting ging doen, was een inventaris opmaken van de bestaande toestand. De waarheid gebiedt te vertellen dat het resultaat allerbedroevendst was. Vooral wat de toestand van de veldkruisen betrof. Een lichtpuntje was dat er in Hout-Blerick al langer de Werkgroep Hout-Blerick - de Kruutshière - bestond, die de kruisen en het ene kapelletje in Hout-Blerick onderhield. Thans staan de Hout-Blerickse kruisen en de kapel er nog altijd *pico bello* bij.

De eerste klus die de jonge stichting op zich nam, was de volledige restauratie van het ‘kruuts van Mans’ in het Blerickse kerkdorp de Boekend op de hoek van de Geliskensdijkweg en de Kockerseweg gelegen. Dit oude veldkruis was zwaar verwaarloosd. De twee flankerende oude lindebomen bewijzen dat het hier om een zeer oud kruis gaat. Zo voor en na kon de stichting allerlei objecten restaureren en een grote opknappbeurt geven. Of liever gezegd laten geven. Want dit gebeurde in de meeste gevallen niet door de leden van de Stichting zelf, maar vooral door de leerlingen van de Venlose L.T.S. Wij hadden het geluk dat de toenmalige directeur Servé Olivier bestuurslid van onze stichting was. Bij de meeste opknappbeurten leverde en levert de stichting nog steeds de benodigde materialen, zoals beits, verf, enz. die dan door omwonenden of anderen worden gebruikt voor het onderhoud.

Eigendommen

In de loop van de jaren heeft de stichting enkele objecten in eigendom verworven. Achtereenvolgens zijn dat de Sint-Annakapel aan de Horsterweg, het nieuwe - betonnen - hagelkruis bij de sportvelden van het Blariacumcollege aan de Burgemeester Gommansstraat, het veldkruis aan de Achterste Kockerseweg, de nieuwe kapel aan de Bakhei in de Boekend en de Sint-Josefkapel eveneens in de Boekend. Alle andere objecten zijn eigendom van parochies, particuliere eigenaars of de gemeente Venlo.

Naast een jaarlijkse subsidie van de gemeente Venlo krijgt de stichting jaarlijks ook een ‘zeer’ bescheiden inkomen van donateurs en sympathisanten.

Dank zij een grote gift van f 20.000 uit de verkoop van het door wijlen Gerrit Gommans geschreven boek ‘Blariacum – Blerke – Blerick’ kon de stichting in 1980 en ook al weer dank zij de belangeloze medewerking van in dit geval aannemersbedrijf Gebr. Janssen uit Blerick de Sint-Annakapel aan de Horsterweg laten herbouwen. Ook de herbouw van de kapel aan de Bakhei in de Boekend kon dank zij een ruime subsidie van de gemeente en de belangeloze medewerking van Boekender Belangen worden herbouwd. Het is tegenwoordig zeer moeilijk om opvolgers voor het huidige - niet al te jonge - bestuur te vinden in de vorm van jongere mensen. Als de vooruitzichten zo blijven, zal er waarschijnlijk niets anders op zitten dan de stichting op termijn over te dragen aan de gemeente Venlo.

Op 26 april 2001 hebben wij ons zilveren jubileum gevierd door de opening van de prachtig gerestaureerde Sint-Josefkapel gelegen naast boerderij Boekenderhof in de Boekend. Deze kapel met ondergrond heeft de stichting na het overlijden van eigenaar Sjeng Lenders – Bokender boer – in 1998 geërfd. Na de restauratie is dit kapelletje een provinciaal monument geworden. Dank zij ruime subsidies van gemeente en provincie, gulle giften van velen en vooral een erg behulpzame groepering binnen de Boekender Belangen is de kapel volledig gerestaureerd, zowel in- als uitwendig..

Kapel van Genooi

Een bijzonder project

Van de andere kant is het doodzonde dat op een gegeven ogenblik het kapelletje aan de Weselseweg in het Ven, dat na de 2^e W.O. uit dankbaarheid is gebouwd, met daarin een zeer oud Mariabeeld uit de voormalige Venlose Klaaskerk, bij de inmiddels tot een puinhoop vervallen en afgebroken boerderij 'Veen en Steen' uit onze invloedssfeer verdween. Maar dankzij de gezamenlijke initiatieven van de buurtvereniging 'de Boswaezels', de eigenaren van de grond, het wijkoverleg Venlo-Noordoost en onze Stichting werd in de zomer van 2003 besloten de vervallen kapel te restaureren. Het benodigde geld is met veel moeite bij elkaar gesprokkeld. Daarnaast hebben een naburige architect, de aannemer van de ernaast gelegen nieuwbouw en enkele ouderwetse vaklieden de nodige werkzaamheden tegen een speciaal prijsje of zelf gratis verricht. Een speciale vermelding verdienen de prachtige eikenhouten entreeduren en de drie wonderschone glas-in-loodraampjes, waarin de 2e W.O. en de beproevingen die de bewoners van de boerderij hebben doorstaan, staan afgebeeld. Van de oorspronkelijke raampjes was slechts één raampje gedeeltelijk bewaard, zij het zwaar beschadigd. Op zondag 1 mei 2005 werd de kapel op plechtige wijze ingezegend. Alleen is het jammer dat er met de huidige bezitter van het oude Mariabeeld geen gesprek mogelijk was over de terugplaatsing in de kapel of het laten maken van een replica. Dank zij een gift van de paters Trappisten uit Tegelen staat er nu toch een mooi beeld in de kapel.

Onze objecten

Momenteel beheert onze stichting vierentwintig objecten. Hiervan bevinden zich er tweeëntwintig in Venlo en tweeëntwintig in Blerick. Deze vierentwintig objecten zijn als volgt samengesteld: zesentwintig kruisen, elf kapellen, één calvariegroep, drie gevelbeelden en drie losse corpora.

De kruisen bestaan uit gedenk-, oorlogs-, veld-, hagel- en moordkruisen. De kapellen zijn onderverdeeld in gedenk-, oorlogs-, klooster- en dagkapellen. Deze laatste categorie houdt in dat zich in twee kerken – de Familiekerk in Venlo en de Blerickse Hubertuskerk – dagkapellen bevinden, toegewijd aan respectievelijk de H. Familie en O.L. Vrouw van Goede Raad. Het kapelletje aan de Schaapsdijk is gevestigd in een voormalig wachthuisje van het Venlose vliegveld Fliiegerhorst. De Calvariegroep in het processiepark in Genooi spreekt voor zich. Wat veel mensen niet meer weten is, dat zich

De glas in loodramen van de Kapel in het Ven

in dat zelfde park ook nog een stenen kruisweggroep in de vorm van veertien kleine kapelletjes bevindt. Jammer genoeg is dit processiepark een strijdpunt tussen Océ en de gemeente Venlo geworden en zal binnenkort worden verplaatst. De gevelbeelden bevinden zich in de binnenstad van Venlo. Eén - Sint-Anna te Drieën - is vermoedelijk een oud putbeeld, zoals onder andere Roermond die nog kent, nummer twee is een oud gasthuis-kapelbeeld en het derde tenslotte is een soort oorlogsherinneringsbeeld. En ten slotte de drie losse corpora. Het betreft hier drie zeer oude veldkruisen uit Hout-Blerick, die door de oorspronkelijke eigenaren aan de kerk van Hout-Blerick zijn geschonken en daardoor voor het nageslacht zijn bewaard.

Één Venloos kruis verdient speciale aandacht, namelijk het zogenaamde "Kintscruys" in het Ven. Dit rijksmonument is momenteel ingemetseld in de zijgevel van de oude boerderij Genray. Dit vanwege het feit dat er drie scheuren in zitten. Het is een van de oudst bekende kruisen van Limburg. De naam Kintscruys kan op twee manieren worden uitgelegd. Ten eerste zou het een grenskruis c.q. herkenningskruis - 'herkinne' in het Venloos - kruis kunnen zijn. De tweede naamsverklaring zou kunnen wijzen op de rituele moord op een kind in de eerste helft van de 14^e eeuw. Jammer genoeg is de tekst op het kruis onleesbaar geworden.

Ten slotte

Het is een merkwaardige zaak dat sommige kruisen of kapellen zeer te lijden hebben on-

der vandalisme, terwijl andere daarentegen ongemoeid blijven. Een goed voorbeeld van de eerste categorie was tot voor enkele jaren het veldkruis aan de Achterste Kockerseweg. Tegen de tijd, dat in Maasbree de Ossenfeesten - begin augustus - werden gehouden, werd dit kruis steevast vernield. Kennelijk lag het op de terugweg van de Ossenfeestbezoekers. Op een gegeven ogenblik hebben we tijdens die feesten het corpus verwijderd en het na afloop weer opgehangen. De laatste jaren is dat gelukkig niet meer nodig. Waarschijnlijk gaan de feestgangers via een andere weg naar Maasbree en weer naar huis terug. Of zijn ze verstandiger geworden. Ook in de Sint-Josefkapel in de Boekend hebben helaas herhaaldelijk zinloze vernielingen plaatsgevonden. Daarom zijn wij genoodzaakt om het interieur van de kapel na de restauratie dusdanig te beschermen - door het afsluiten van de deur - dat vernieling zeer moeilijk zal worden. Gelukkig is het zo dat de bewoners van 'de Klingerberg' en 'de Wassum' een soort sociale controle op het kapelletje houden.

Zo heeft de stichting met het behoud en beheer van de 'godsdienstige monumentjes' - om maar eens een vrome en ouderwetse uitdrukking te gebruiken - de handen vol. En hopelijk blijven de kruisen, kapellen en beelden nog heel lang ons landschap sieren en getuigenis af leggen van het godsdienstige leven van onze voorouders.

Jacq Grubben

Gerda Mennens-L'Ortye

'Beschermvrouwe van het Mariakapelletje op de Vink'

Gerda Mennens-L'Ortye

Gerda Mennens-L'Ortye is geboren en getogen op de Vink. Zij herinnert zich nog als de dag van gisteren het ontstaan van 'haar' kapel en de manier waarop zij vanaf het prille begin de zorg voor het gebedshuisje van de Vink voor haar rekening heeft genomen. Gerda: *'Onze kapel is begin 1930 door de mensen van de Vink gebouwd en op Hemelvaartsdag van dat jaar door mijnheer pastoor ingezegend. Het was toen trouwens stukken kleiner dan nu. Het gedeelte dat tegenwoordig dienst doet als ingang en voorportaal was in het begin van de jaren dertig de hele kapel'*.

Het sfeervolle Mariakapelletje werd vanaf het begin druk bezocht; niet alleen door de bewoners van dit schilderachtige gehucht, maar ook door heel veel gelovigen uit Wijnandsrade en de naburige gehuchten Blauwe Steen, Hunnecum en Aalbeek. Gerda: *'Al die mensen kwamen te voet door de velden en namen dan vaak een bloemetje mee of een paar kaarsen, die zij in onze kapel achterlieten. En die moesten dan na verloop van tijd natuurlijk worden opgeruimd'*.

En daarmee is het voor haar allemaal eens begonnen. Met het verzoek van haar moeder *'Maedje, gaon de kapel ins sjoean maken, want de familie Geelen kumt zondig wir nuuje bloome bringe'* nam zij heel lang geleden de zorg op zich voor het schuin tegenover haar geboortehuis gelegen gebedshuisje. En die taak heeft zij daarna meer dan zestig jaar lang liefdevol en trouw voor haar rekening genomen.

Nadat de mensen van de Vink hun veldkapelletje in het begin van de jaren dertig naar het huidige formaat hadden vergroot, is het een paar keer ingrijpend van interieur veranderd. Tot in het midden van de vorige eeuw waren de wanden en het plafond beschilderd met indrukwekkende bijbeltaferelen van de

Op 26 april 2007 werd Gerda Mennens-L'Ortye uit het Zuid-Limburgse dorpje Wijnandsrade 91 jaar. Het grootste gedeelte van haar lange leven heeft zij trouw het Mariakapelletje van het plaatselijke gehucht de Vink verzorgd. Vanaf het eind van de jaren dertig tot in het begin van deze eeuw was zij er dagelijks te vinden; om te poetsen, te schrobben, de bloemen te verversen, voor nieuwe kaarsen te zorgen, het offerblok te ledigen.

Kortom: om ervoor te zorgen dat het 'Kapelletje van Onze Lieve Vrouw van Altijd Durende Bijstand' er elke dag opnieuw weer mooi en gastvrij uitzag. En natuurlijk ook om er zelf een kaarsje aan te steken en een 'weesgegroetje' te bidden voor telkens wel weer een of meerdere persoonlijke intenties.

hand van een kunstschilder uit Delft. Gerda herinnert zich nog de prachtige kleuren en de fantasierijke afbeeldingen, met onder andere een paar sierlijk witte duiven, die toentertijd speels rondvlogen op het plafond. Zij betreurt het nog steeds dat de eternietplaten, waarop die schilderijen waren aangebracht, veertig à vijftig jaar geleden bij een opknapbeurt zijn verwijderd. De betreffende panelen hebben nog een tijdlang opgeslagen gestaan in een garage tegenover de kapel, alwaar de tand des tijds ze daarna evenwel zo ernstig heeft aangetast, dat men ze na verloop van tijd heeft weggegooid.

De door Gerda aangehaalde verdwenen muurschilderingen typeren de geschiedenis van het Mariakapelletje van de Vink. Het interieur mag dan wel van tijd tot tijd ingrijpend veranderen; al die ingrepen doen geen afbreuk aan de intieme sfeer.

Ook vandaag de dag wordt het gebedshuisje van de Vink regelmatig opgefleurd met nieuwe beelden, schilderijen en vazen. En er gaat geen dag voorbij of er branden wel weer nieuwe kaarsjes of er staan verse bloemen; soms vergezeld van briefjes met vrome intenties of hartverscheurende wensen. Pas geleden nog las Gerda de tekst: *'Als mijn vriend terugkomt, kom ik hier elke dag een bloemetje brengen'*. Nog altijd fleuren nieuwe boeketjes de Mariakapel van de Vink op. Dus – wie weet – misschien is die vurige wens intussen wel in vervulling gegaan.

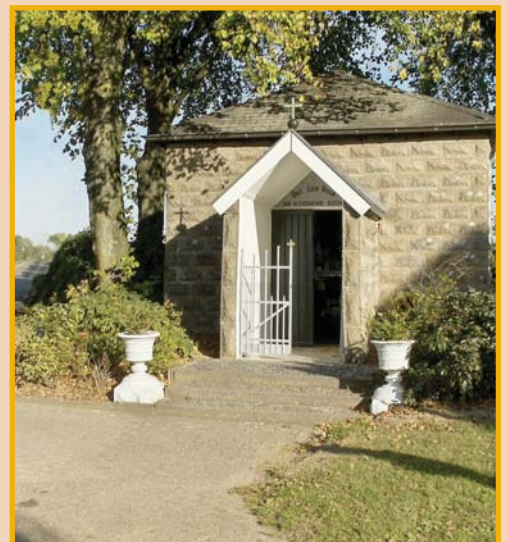
Gerda Mennens-L'Ortye heeft 'haar' kapel tot in het begin van deze eeuw liefdevol verzorgd. Dag in, dag uit; weer of geen weer. En ook toen zij tegen het einde van de jaren zeventig naar Wijnandsrade verhuisde – alwaar zij sindsdien bij het gezin van haar dochter Lies Beurskens-Mennens inwoont – is zij daar gewoon mee doorge-

gaan. *'Lies zette mij 's morgens vroeg – op weg naar haar werk – bij de kapel af en pikte mij dan 's avonds weer op'*. En in de tussentijd kon Gerda de kapel op orde brengen en in het plaatselijke garagebedrijf van haar zonen Harie en Huub voor het eten zorgen.

Enkele jaren geleden heeft zij de sleutel van de Mariakapel en haar poetsdoek en stoffer met blik noodgedwongen moeten overdragen aan een jongere generatie. Zij zou het eigenlijk best nog wel willen, maar na meer dan negentig jaar werkt haar gestel niet meer zo mee. Maar als zij de kans krijgt, laat Gerda zich ook nu nog graag even naar de Vink brengen, om aldaar aangekomen te zien dat het kapelletje van Onze Lieve Vrouw van Altijd Durende Bijstand bij haar opvolgsters Sjan Steeghs, Elly Steins en Fien Thomassen in goede handen is. En natuurlijk om een kaarsje aan te steken in 'haar' kapel.

Wiel Oehlen
Foto's Jan Jansen

Het Mariakapelletje van de Vink

Heeft u misschien nog een vervallen kapel ?

In het kader van het Provinciaal stimuleringssubsidie worden gelden beschikbaar gesteld voor de restauratie van kapellen in Noord- en Midden-Limburg.

Zuid-Limburg komt (ook nu weer) in 2008 aan de beurt.

De bijdrage in de restauratieprojecten is bedoeld voor groot-schalige restauratieprojecten en dus niet voor het normale, periodieke onderhoud.

Er is een bepaald subsidiebedrag beschikbaar en aan de hand van de binnengekomen aanvragen zal toedeling van het subsidie plaatsvinden..

Vóór 1 november

Organisaties, die een vervallen kapel beheren en die restauratieplannen hebben, kunnen een verzoek indienen bij de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg om een bijdrage in de restauratiekosten. Een dergelijke restauratie vindt uitdrukkelijk plaats onder verantwoordelijkheid van de plaatselijke organisatie.

Indien men van deze mogelijkheid gebruik wil maken, moet vóór 1 november 2007 een aanvraag worden ingediend.

Deze aanvraag, die wordt beoordeeld door de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg en de Monumentenwacht Limburg, dient vergezeld te gaan van een omschrijving van het project, een bouwtekening en mogelijk een bestek. Verder zal een overzicht van de kosten en de kostendekking moeten worden ingediend, zodat een goed inzicht in het restauratieproject kan worden verkregen.

Leerlingenbouwplaats

De mogelijkheid bestaat om een te restaureren kapel aan te melden als een zogenaamde leerlingenbouwplaats. Leerlingen in de bouw moeten dan onder leiding van een leermeester een volwaardig bouwwerk realiseren. De voorkeur gaat dan uit naar kleine bouwwerken, waarbij alle aspecten van de bouw aan de orde komen en waarvan de werkzaamheden binnen afzienbare tijd kunnen worden afgerond. Een kapel, mits niet te klein, leent zich hiervoor uitstekend. Het gebruikmaken van een leerlingenbouwplaats is overigens niet gratis.

De Monumentenwacht kan in de contacten met de leerlingenbouwplaats-organisatie bemiddelen.

Kapel Antonius van Padua, Venray

Peter Nouwen

Helpdesk

De mogelijkheid bestaat voor de plaatselijke organisatie, die een kapel wil restaureren, om de Monumentenwacht Limburg in Thorn in te schakelen. De Monumentenwacht kan bijvoorbeeld een bestek opstellen, waardoor voor de organisatie inzicht ontstaat in de bouwkosten van het project.

U kunt daarvoor en voor andere technische zaken contact opnemen met:

De heer Peter Nouwen
van de Helpdesk Monumentenwacht Limburg
en wel tijdens kantooruren op
telefoonnummer 06 – 5122 4635.
Postbus 3519 - 6017 ZG Thorn
Email: KruisKapel@monumentenwachtlimburg.nl

Ben Brader

Burgerslachtoffers Tweede Wereldoorlog
**Inzegening gerestaureerd
oorlogsmonument
Milsbeek**

Tijdens de Dodenherdenking in de Gemeente Gennep op 4 mei jl. vond in Milsbeek de inzegening plaats door pastoor René Schols van het gerestaureerde oorlogsmonument, een herdenkingskruis, dat is opgericht voor de burgerslachtoffers van de Tweede Wereldoorlog.

De slechte toestand van dit monument, dat in 1955 op een initiatief van een burgercomité is opgericht, is het eerst ter sprake gekomen bij het jubileumcomité, dat het 75-jarig bestaan van de parochie(kerk) Onze Lieve Vrouw van Altijddurende Bijstand in Milsbeek in 2005.

Uit dit jubileumcomité is vervolgens de Stichting Cultuurbehoud Milsbeek ontstaan, die zich over dit monument heeft ontfermd, met subsidie van de Gemeente Gennep en enkele sponsors.

Het doel hiervan was het herstel van het gescheurde metselwerk, het weer zichtbaar maken van de namen van de 21 slachtoffers op de plaquettes en het aanbrengen van een nieuw corpus op een al eerder geplaatst nieuw kruis, waarvan het corpus door de tand des tijds was verdwenen. Het prachtige nieuwe corpus met een heldere uitstraling, is ontworpen en gemaakt in het atelier van de Stichting Kruisen en Kapellen Venray. Tevens werd er een nieuwe plaquette onthuld met de tekst

**Burgerslachtoffers
2^e Wereldoorlog
Milsbeek
Onthulling 1955
Restauratie 2007**

De dorpsgemeenschap van Milsbeek heeft weer een waardig monument om jaarlijks te herdenken.

Chris Janssen

De aannemer

Van bedelbrieven heb ik gelukkig niet veel last, maar de laatste tijd krijg ik wel vaak verzoeken om in natura bij te dragen aan een of ander goed doel. Een partijtje stenen, een zak cement of een ladinkje zand.

Zo kreeg ik pas nog een meneer hier uit het dorp op bezoek, die kwam vragen, of ik niet wat materialen kon leveren voor de bouw van een kapelletje, op de driesprong hier in het dorp.

Die man zei, dat dat kapelletje vroeger ergens in het veld had gestaan, maar in de oorlog vernield was. Ik kan me daarover vagelijk nog wel iets herinneren. Maar goed, ik zat zo te praten met die man en opeens vroeg hij, of ik zelf dat kapelletje niet zou willen bouwen. Het was maar een klein gebouwtje, zo'n 1,5 bij 1,5 m en dan hooguit 2,5 m hoog. Hij vroeg me wat dat dan ongeveer zou kosten.

Ik zei, dat ik dat ik daarvoor eerst zou moeten rekenen. Maar hij bleef maar aandringen of ik niet een globale prijs zou kunnen afgeven. Hij zou me er niet aan zou houden. Ik doe dat anders nooit, want je weet hoe dat gaat: kom je hoger uit, dan beginnen ze te zeuren, dat ik het toch lager geschat had.

Om een lang verhaal kort te maken: ik zei, dat zo'n kapel toch zeker wel een tienduizend euro zou kosten. Ik kon zien, dat die prijs hem behoorlijk tegen viel. Toen vroeg hij ineens of ik wist, dat er in het hierna-maals een aparte hel is voor aannemers. Ik stond even met mijn mond vol tanden, maar ik snapte al gauw waar hij heen wilde. Aannemers hebben de naam de zaak nogal eens op te lichten of slecht werk te leveren, en ik kreeg nu dan zogenaamd de kans om het goed te maken.

Ik heb die avond nog lang met die man zitten praten. Misschien heb ik over een paar maanden wat minder werk en ik kan per slot van rekening in een week zo'n kapel neerzetten.

Trouwens, misschien, dat ik de jongens zover krijg om in de avonduren dat gebouwtje even op te metselen. Voor het goede doel, zullen we maar zeggen. Maar de kapel moet dan wel aan St. Barbara toegewijd worden. Mijn moeder heette tenslotte Berb en Barbara is ook nog de patroon van de aannemers!

Limburgs mooisten (2)

Het houten kruis van Wolfshuis

Zomaar een houten kruis te Wolfshuis, een buurtschap van het kerkdorpje Bemelen, gemeente Margraten, langs de oude route Maastricht – Aken.

De locatie heeft niets met water of Wijk bij Duurstede te maken en toch laat het – met een beetje fantasie – denken aan het wereldberoemde schilderij ‘De molen bij Wijk bij Duurstede’ (ca. 1670) van Jacob Van Ruisdael. De rivier De Lek is hier een geasfalteerde weg, de molen is nadrukkelijk aanwezig en het houten kruis neemt een dominante plaats in en vervangt het groepje vrouwen, zo sterk aanwezig op het schilderij.

De wolkenlucht tenslotte maakt de vergelijking met het schilderij mijns inziens gerechtvaardigd. De foto ademt de sfeer van het schilderij.

De tekst op het kruis luidt:

‘Loop neet zoe mer langs, me blief effe bie Mich’.

De foto is gemaakt op 5 november 2005.

Foto en tekst: Jan Jansen (Nuth)

Dagelijks Bestuur

Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg

Onlangs heeft Wim van Diepen (rechts op de foto) het penningmeesterschap overgenomen van Ben Brader (links), die tot dan secretaris/penningmeester was. In het midden links Harrie Knoors (archivaris) en Koos Swinkels (voorzitter).

Herplaatsing wegkruis nabij Hompesche Molen in Stevensweert

Op een kruising van wegen tussen Stevensweert en Ohe en Laak vlakbij de Hompesche Molen in het gehucht de Bilt staat al sinds circa 1918 een veldkruis. Het kruis werd destijds door de familie Sangers bij twee lindebomen geplaatst.

De familie Sangers was een zeer vrome familie: van de zeven kinderen traden er vier in het klooster, drie meisjes werden zuster en zoon Willem, de zo bekende Pater drs. Willem Sangers, trad in bij de Kruisheren. In 1992 verkocht de familie Sangers, zijnde de laatste molenaars en bewoners van de molen - met zijn 37 meter de hoogste stellingmolen van Limburg - deze aan de Panheel Groep, zijnde een samenwerkingsverband van verschillende grindproducenten. Het veldkruis raakte de laatste jaren in verval. Zo werd het corpus gestolen, en stond het houten kruis op afbreken. Dit was een doorn in het oog van het kerkbestuur en het parochiecomité.

Lei Peeters, altijd in de weer met kruisen en kapellen

Actie

Enkele vrijwilligers besloten om actie te ondernemen, zodat het veldkruis weer in ere hersteld zou worden.

Na een oproep in het Bisdomblad De Sleutel schonk de heer Winthagen uit Herten een nieuw corpus, terwijl Pierre Tinnemans uit Maasbracht geheel belangeloos een nieuw houten kruis ontwierp. Har van der Leeuw schilderde het kruis.

Jan Mintjens groef het cunet uit en het bestuur van de Panheel groep stelde zand beschikbaar. Van gemeentewege werden kloostermoppen geplaatst en Har Smeets verzorgde de bestrating met maaskeien.

De heer Van der Voort heeft de taak van beheerder op zich genomen.

De inzegening

Op zaterdag 23 juni 2007 vond in Stevensweert de plechtige inzegening van het nieuwe veldkruis plaats.

In zijn welkomstwoord memoreerde Lei Peeters, mede-initiatiefnemer en tevens bij de gemeente Maasgouw o.a. belast met de zorg voor kruisen en kapellen, de betekenis van deze monumentjes van vroomheid in het landschap. Ze vertegenwoordigen voor veel mensen een belangrijke historische, religieuze en culturele waarde. In de gemeente Maasgouw staan 32 kapellen en 28 kruisen.

In diverse kernen zijn vrijwilligers reeds actief met het onderhoud of de herbouw van kruisen en kapellen. Zo werd recentelijk in Thorn nog een kapel gebouwd ter ere van St. Job.

Verder is in Wessem, als dank voor de medewerking van de bevolking bij het OLS in 2005 door schutterij St. Joris gestart met de herbouw van een kapel van de heilige St. Joris.

In Pol werd een Mariakapel verplaatst naar een nieuwe locatie. In Linne zijn de voorbereidingen gestart door een buurtvereniging voor de herbouw van een Mariakapel achter

het voormalige gemeentehuis. Mevrouw E. Meulenberg droeg daarna het gedicht genaamd 'Ut Veldkruis' van Servé Gubbels voor. Hierna ging wethouder Twan Huyskens in op de betekenis van kruisen en kapellen in relatie tot recreatie en toerisme in de gemeente Maasgouw. Hij vond het lovenswaardig, dat in elk van de 9 kernen die de gemeente Maasgouw telt, er zich inmiddels vrijwilligers hebben gemeld om het bestand aan kruisen en kapellen te onderhouden. Ook vond hij het een prachtig initiatief om te komen tot de uitgifte van een boekwerk over alle kruisen en kapellen in de gemeente Maasgouw. Pastoor L. Creemers ging daarna in zijn toespraak in op de symbolische betekenis van het kruis voor alle christenen. Het herenkoor St. Cecilia bracht een tweetal liederen ten gehore.

Hoosbui

Tijdens de inzegening opende de hemelsluizen hun poorten en werden alle aanwezigen getraakteerd op een hoosbui. De Heer zag dat het goed was en stuurde als dank een regenboog. Een ensemble van Harmonie St. Stephanus bracht ter afsluiting een werk ten gehore. Hierna bedankte Lei Peeters alle vrijwilligers voor hun belangeloze inzet en het schitterende resultaat. In de Hompesche Molen werd na afloop van de plechtigheid onder het genot van een kopje koffie met Limburgse vlaai nog lang nagepraat over het mooie initiatief, dat in de nabije toekomst navolging zal vinden in de gemeente Maasgouw.

Lei Peeters

Het echtpaar Winthagen, schenkers van het corpus

VELDBOEKETJE

Kruisen en kapellen hebben in de loop der eeuwen vele schrijvers, dichters en troubadours geïnspireerd. In de vaste rubriek 'Veldboeketje' ruimen wij een plekje in voor een romanfragment, gedicht, liedtekst, legende of enkele spreuken; geïnspireerd op de ontelbare monumentjes van vroomheid in het Limburgse landschap. Deze keer de tekst van het sfeervolle luisterliedje 't Kruutsbeeld op 't kruutspuntj', van Gé Reinders. Wie deze tekst niet alleen wil lezen, maar ook horen; 't Kruutsbeeld op 't kruutspuntj' staat op de cd 'Blaos mich nao hoes', waarop dit liedje door Gé Reinders wordt vertolkt (onder de muzikale begeleiding van Harmonie St.-Michaël uit Thorn).

't Kruutsbeeld op 't kruutspuntj

Oze pap sjanpde pas wie 't zoot
wie d'r die aaj watersjapskaarten had gekocht
1880, 's Gravenhage, Uitgeverij Martinus Nijhoff,
dao vónj d'r waat t'r zocht
Hae zag: kinjer kiek ins hei wat t'r sjeit
op de hook van de Kerksjtraot en de Daalackerweeg
Ich vónj 't al zoe typisch
wie ich dae aoje mins in de gaate kreeg

(miene pap kwoom oet Helde dae kalde Heldes. Hae zag:)

Kiek dao: Op 't kruutspunt sjtóng vréuger
'n kruutsbeeld van Oze Leve Hier
En let mer ins op: daen aoje mins as dae dao naeve fietst
dae höft dao ziene hood op, elke kiër,
Op 't kruutspunt sjtóng vreuger
'n kruutsbeeld van Oze Leve Hier
As daen aoje mins hei naeve kumt
Sjleit hae altied nag ein kruuts op det punt
Maar 't beeld is t'r allang neet mier

In de viefde klas kwoom d'r ènnen Hollenjer
bie ós op de St.-Jozefsjoel
Dae hoofde nooit mit nao de kerk
Det waar noe 'ne protestant
Hae vertelde in 'n sjpraekbeurt:
bie häör ginge ze gans anders te werk

't Waar veur ós 'n openbaring det t'r kerke waren sónger beelde,
sónger heilige en mit gein Latien
Wo se neet kós biechte en wo, volges hem,
zelfs kienjer soms mochte drinke van de wien

En de meester zag:
Vreuger hadde ze hie allemaal 't kruutsbeeld
van Oze Lieve Heer
Maar toen de tied kwoom, zagte d'r luuj:
veur doon 't op ós eige meneer
Nao de sjplitsing hadde sommige allein 'n kruutsbeeld
maar 't corpus waar d'r nimmeer
Maar mit 'n beeld of sónger 'n beeld,
Geine haet 't recht det t'r veur rechter sjepeelt en kint zegke:
Ós meneer is 't rechtst in de leer

In 'n deenst, in de sjoel, in 'n moskee
of mit al dan neet verangerende miswien
In godsnaam: laot idderein 't zien

Zo-as op 't kruutspuntj dao sjtóng vreuger
'n kruutsbeeld van Oze Leven Heer
Idderskeer as dae naeve fietsde sjloog t'r 'n kruuts,
daen aje meneer
Op 't kruutspuntj sjtóng vreuger
'n kruutsbeeld van Oze Leven Heer
D'n aje miens, höfde elke keer
Ziene hood op veur 's Leven Heer
Maar op det kruutspuntj sjtóng det beeld toen
ouch allang neet meer.

Gé Reinders

Kent ook u teksten (romanfragmenten, gedichten, liedteksten, legenden of spreuken), die volgens u in deze rubriek thuishoren?
Stuur ze – mét bronvermelding – op naar **Wiel Oehlen, Swier 47, 6363 CL Wijnandsrade.**

Mariakrenske in actie voor Mariakapel in Megelsum

In Meerlo-Wanssum staat in de buurtschap Megelsum met als huisnummer 29 een kapelletje, die driehonderd jaren geleden is gebouwd door de freule De Cocq van Haften, die woonde in Huize Meerlo. Het heiligenhuisje is toegewijd aan de Heilige Maagd Maria en ligt er slecht bij. Tijd voor actie.

Madonna's

Het kapelletje ligt aan de Gun, vlak langs de weg. Die weg is in de loop van de jaren geregeld verhoogd, zodat het bedehuisje tegenwoordig een meter lager ligt dan de weg. Je fietst bij wijze van spreken bijna het dak op. Om bij het kapelletje te kunnen komen zijn er vier traptreden in de berm aangebracht. De bakstenen kapel heeft een gezwenkte topgevel en een ruime voorhal. In de gevel is een steen aangebracht met als opschrift: S MARIA O.P.N. In de vloer ligt een mooie sterpatroon in zwart-witte tegels. De voorhal is gedekt met een blauw tongewelf met sterren.

In de beeldennis met houten zijwangen staat een aangeklede en gekroonde Maria met kind. Het beeld stond nu eens in de kapel, dan weer in de parochiekerk. In 1893 kwam er een nieuw beeld met altaartje. De gouden en zilveren sieraden, ooit bedoeld als versiering van het beeld, werden verkocht voor de financiering van een sacristiekast.

Ze brachten 121 gulden op.

In 1911 kwam er weer een volgende beeld, het andere verhuisde naar de pastorie. Rond 1960 werd het oude beeld hersteld en door de zusters van Tienray opnieuw aangekleed. In 1970 ging het naar de parochiekerk, waar het tot op de dag van vandaag staat uitgesteld. Het kapelletje kreeg zijn volgende madonna met kind, het huidige en vierde beeld.

De kapel is eigendom van de parochie en enkele buurtbewoners zorgen voor het onderhoud. Oorspronkelijk stond bij de kapel een ijzeren wegkruis en was er een ijzeren hekwerk rondom aangebracht. In 1821 wilde de toenmalige pastoor Korff het heiligenhuisje afbreken, maar dat stuitte op hevig verzet. De sloop ging niet door; de kapel werd enkele jaren later opnieuw, en groter, weer opgebouwd.

Meerlose Maria's

Doordat de kapel zo laag ligt, moet er nogal wat aan gebeuren. Volgens de Monumentenwacht vragen het voegwerk, de verzakte fundering, het stucwerk en het dak dringend om aandacht. Het dak was ooit met pannen belegd, maar die werden 30 jaren geleden vervangen door singles. Die zijn intussen versleten, en het onderliggende dakbeschoot ook. Een leien dak zou mooier staan. De begroting loopt in de duizenden euro's.

Enkele jaren geleden werd in Meerlo een Jozefkapel her-

steld. Men kwam toen op het lumineuze idee om alle Jozefs, Joepen en Jossen te vragen mee te helpen. Dat leidde tot veel reacties en mondde uit in een geslaagde restauratie. Deze succesformule wordt nu herhaald. Meerlose meisjes en vrouwen die Maria heten, zijn uitgenodigd om de armen uit de mouwen te steken en zich in te gaan zetten voor het kapelletje. De dames hebben een 'Mariakrenske' opgericht, dat acties gaat voeren om geld binnen te halen om de kapel te restaureren.

Versjes en gedichten

Op de zondag na Maria Hemelvaart werd een wandel- en fietstocht georganiseerd in de gemeente. Bij het startpunt was een expositie ingericht van versjes en gedichten over Maria. Dat was de neerslag van een oproep in de rubriek Wegwijs in Dagblad de Limburger. Het initiatief trok veel belangstelling. Ruim 150 mensen gingen die dag met mooi weer op pad. Behalve dat door de tocht het kapelletje bijzonder in de belangstelling stond, leverde de actie ook geld op voor het herstel.

Ook geïnteresseerd in het initiatief?
Inlichtingen bij Maria Bruijsten,
tel 0478-692362.

Koos Swinkels

Vernieling memoriekruis 'toppunt van zinloosheid'

EPEN/UBACHSBERG
DOOR RENÉ WILLEMS

Chris Willems woont alweer vele jaren in Ubachsberg. Maar hij rijdt minstens twee of drie keer per week naar Epen, naar zijn dochter en zijn schoonfamilie. Ter hoogte van de Eperweg remt hij steevast af, om vervolgens 'zijn' wegwkruis te groeten: een eikenhouten memoriekruis dat hij in 1990 eigenhandig aan een hoge boom heeft gespijkerd.

Zeventien jaar lang heeft het kruis daar gehangen, beschermd door de dikke takken van de boom. Afgelopen zondag lag het in stukken op de grond. „Mijn dochter zag het kruis liggen en waarschuwde mij”, vertelt Willems. „Ik ben meteen naar Epen gereden om de schade op te nemen. Dat was schrikken: het kruis bleek compleet vernield.”

Willems heeft het kruis destijds zelf gemaakt en opgehangen. Het is bedoeld als een klein, bescheiden eerbetoon aan Jan Blezer. In 1963 waren Willems en Blezer betrokken bij een ernstig verkeersongeluk op de Eperweg. Door onduidelijke oorzaken botsten ze met hun brommers op elkaar. Beiden liepen ze zware verwondingen op. Blezer overleefde het ongeval niet. Het fatale ongeluk heeft nog jaren door Willems' hoofd gespoekt. „Ik móest iets doen”, vertelt hij. „Ik was al een tijdje bezig met het fotograferen en documenteren van wegwkruisen in Limburg. Ik besloot om op die plek een kruisje

op te hangen, ter nagedachtenis aan Jan. Ik heb zijn familie uiteraard eerst om toestemming gevraagd.”

Willems bevestigde het eikenhouten gedachteniskruis op een boom langs de Eperweg, vlakbij de onheilsplek. „Ik heb het bewust zo hoog gehangen, zodat mensen er vanaf de grond niet bij konden”, zegt hij. „Dat werkte: in al die jaren is het kruis nooit beschadigd, ook

Chris Willems is er nog steeds een beetje beduusd van. Vandalen hebben 'zijn' wegwkruis in Epen vernield. Hij snapt absoluut niet waarom. „Dit is voor mij het toppunt van zinloosheid.”

Het vernielde wegwkruis in Epen. foto Chris Willems

niet in tijd dat vernielingen aan wegwkruisen schering en inslag waren.”

Hij heeft het kruisje al die jaren zelf verzorgd. „Het is mijn kruisje”, legt hij uit, „zo heb ik dat altijd gevoeld. Ik hang er van tijd tot tijd verse bloemen bij, en als het nodig is werk ik het een beetje bij. Een jaar of twee geleden heb ik het nog helemaal opgeknapt, waarbij ik het blanke kruis groen heb geverfd.”

Maar nu is het kruis dan toch ten prooi gevallen aan vandalisme. „Bij de gemeente Gulpen-Wittem dachten ze nog dat een boer er met zijn tractor tegenaan was gereden. Maar dat kan niet, dan hadden ook de dikke takken die voor het kruis hingen, beschadigd moeten zijn. Het boomkruis is moedwillig vernield, dat kan niet anders.” Willems zit er behoorlijk mee in zijn maag. „Wás het maar een ongeluk geweest”, zegt hij. „De daders hebben geen idee hoeveel pijn ze mij en Jans nabestaanden doen.”

Willems laat zich echter niet ontmoedigen. „Ik werk aan een nieuw kruis.”

Chris Willems haalde er de krant mee.

Maar of hij daar blij mee was ?

Bepaald niet.

Zijn kruis op de Eperweg in Epen was door onbekenden vernield.

Chris ging echter niet bij de pakken neerzitten.

Binnen de kortste keren hing het kruis er weer als nieuw bij.

En de Lievenheer kijkt tevreden, als Chris weer eens voorbijkomt.

Herplaatsing veldkruis op “het Reuveld” in Grubbenvorst

Omstreeks 1900 is op deze plek een kruis geplaatst bedoeld als devotiekruis, vermoedelijk geplaatst door de leden van de Boerenbond.

De ouds bekend zijnde notities vinden we in de notulen van de vergadering van de Boerenbond van 11 Juli 1909 bij A.Beerkens, waar het volgende staat genoteerd:

“W.Hendrix sprak over den droevigen toestand waarin het Kruisbeeld op het Reuveld zich bevind. De gansche vergadering sprak zich openlijk uit, in Christelijken zin, dat hierin verandering nodig was en allen waren bereid hier iets voor te willen bijdragen. Doch daar de wethouder gehoord had dat de zaak in goede handen was, werd besloten tot de volgende vergadering te wachten.”

Veel belangstelling

In de notulen van de vergadering van 12 september 1909 bij H.Stappers staat het volgende genoteerd:

“Na opgaaf van kalk en lijnmeel werd rond gegaan voor het nieuw geplaatste Kruisbeeld op het Reuveld. De Eerw. Heer Pastoor bedankt allen voor hunne milde bijdragen en noemt het een zeer verblijdend teken dat zijn parochianen nog degelijk doordrongen zijn van het aloude spreekwoord: Aan Gods zegen ligt alles gelegen. Na de vergadering melden zich een paar leden der Schutterij zich aan als lid van den bond, deze werden er op gewezen dat heden ene collecte voor het nieuwe Kruisbeeld was gehouden wat ten gevolgen had dat alle Schutters uit eigen beweging iets bijdragen voor het kruisbeeld.”

Door uitbreiding voor woningbouw is het kruis omstreeks 1975 verplaatst naar het kerkhof en hangt nu tegen de muur van de kerk, waar we afscheid nemen van onze doden.

De Historische Kring Grubbenvorst-Lottum heeft het plan opgevat om een nieuw veldkruis te herplaatsen op een plaats nog geen 25 meter van de oorspronkelijke plek.

De inzegening door pastoor Peeters

Dit is gebeurd op dinsdag 15 mei 2007 om 19.00 uur met medewerking van de harmonie en de schutterij alsmede gemeente en vele Grubbenvorster mensen. De inzegening werd verricht door pastoor J.J.P. Peeters. Allen kwamen bijeen bij de kerk en vandaar in gezamenlijke processie naar de plek op het Reuveld. Na een kort woord van de voorzitter van de Historisch Kring en een gebed van de pastoor, ging deze over tot de inzegening. Als slot het Limburgs en Grubbenvorster volkslied door de harmonie. Hierna gingen de vele belangstellende van dichtbij het kruis bekijken en men vond het een goed geslaagd initiatief.

*Saar Voesten,
voorzitter Historische Kring
Grubbenvorst-Lottum*

Faits divers

H. Hartbeeld Stein

De Werkgroep Kleine Monumenten in Stein gaat zich het lot aantrekken van het H. Hartbeeld en de beide engelenbeelden aan de Assevedosstraat in die plaats. De renovatie van de beeldengroep, die stamt uit 1925, is dringend gewenst.

In zijn boek "Beeld van het H. Hart in Limburg" schreef Godfried Egellie al in 2004 "Het geheel is onderkomen en maakt een desolate indruk."

De toestand is er drie jaar later bepaald niet beter op geworden. De kosten voor deze renovatie zijn niet mis. Begroot is een bedrag van € 33.000, van welk bedrag de Werkgroep ongeveer de helft binnen heeft.

Is uw organisatie een ANBI ?

Op 1 januari 2008 veranderen de belastingregels voor algemeen nut beogende instellingen, onder meer op het gebied van de aftrek van giften voor de inkomstenbelasting. Het verkrijgen van de ANBI-status betekent, dat donateurs hun giften aan uw instelling kunnen aftrekken voor de inkomstenbelasting.

Alleen die instellingen, die de Belastingdienst heeft aangewezen als een ANBI, kunnen dan gebruikmaken van de fiscale voordelen.

Een ANBI is een kerkelijke, levensbeschouwelijke, charitatieve, culturele, wetenschappelijke of algemeen nut beogende instelling die als zodanig door de Belastingdienst is aangewezen.

Als een instelling door de Belastingdienst is aangewezen als een ANBI, kan een donateur giften voor de inkomstenbelasting aftrekken (uiteraard binnen de daarvoor geldende regels). Om als een ANBI te worden aangewezen, moet uw organisatie een beschikking aanvragen. Dit doet u door een aanvraagformulier in te vullen. U kunt dit aanvraagformulier aanvragen bij:

Belastingdienst/Oost-Brabant/kantoor

's-Hertogenbosch

ANBI Team

Postbus 70505 - 5201 CG 'S-Hertogenbosch

Om een beschikking aan te vragen heeft uw instelling een fiscaal nummer nodig.

Dat kunt u aanvragen bij het belastingkantoor in uw regio.

Notatie op website

www.kruisenenkapellenlimburg.nl

Tijdens de Contactdag in Thorn is vanuit de zaal gevraagd, of op de lijst van plaatselijke organisaties op de website van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg niet ook vermeld zouden kunnen worden een telefoonnummer, een emailadres en eventueel de website van die organisatie.

Het lijkt het bestuur van de Stichting Kruisen en Kapellen in Limburg een goed idee. Met de reeds in ons bezit zijnde gegevens zal de lijst dan ook worden aangevuld.

Rectificatie

In de rubriek 'Veldboeketje' die in nummer 34 van dit blad verscheen, stond een twaalfal spraken, waaronder een tekst uit Echt die een chronogram bevatte.

In die tekst is een foutje geslopen, waardoor de Romeinse letters in het chronogram tot een verkeerd jaartal leidden.

De heer L. Theelen van de Stichting Kruisen en Kapellen Echt legt uit. Zoals de tekst was afgedrukt, klopt het jaartal 1691 niet. *De tekst moet zijn:*

1	Marla Van peYs	1000 + 1 + 5 + 2 =	1008
2	Van trost en hVLpe	5 + 5 + 50 =	60
3	tegen aLLe	50 + 50 =	100
4	VerVVoestIngen	5 + 10 + 1 =	16
5	Onser VYanDen	5 + 2 + 500 =	507
Totaal			1691
M = 1000	L = 50	V = 5	
D = 500	VV = 10	Y = 2	
		I = 1	

Kapel te Heel wordt opgeknapt

Bepaalde delen van het terrein van St. Anna te Heel ademen nog de sfeer van vervlogen tijden. Het instituut voor geestelijk gehandicapten is in 1879 gesticht en op veel onderdelen aangepast aan de moderne tijd. Behalve bij de hoofdgebouwen ziet men hier en daar in het parklandschap nog sporen uit het verleden. Zo kan men in een hoekje van het terrein een verwaarloosd kapelletje ontwaren. Binnen in meldt een gedenksteen, dat het gebouwtje op 4 oktober 1938 ingezegend is. De kapel ligt enkele meters van de erfafscheiding met de ZMLK-school De Maaskei.

René Cuijpers,
initiatiefnemer van het project

René Cuijpers, docent aan de school, ziet het al helmaal voor zich.

"We gaan met onze leerlingen de kapel opknappen. We maken er een project van, waarbij de leerlingen het kapelletje ook in de toekomst gaan onderhouden".

Bij St. Anna, de eigenaar van de kapel, is Jos Thijsen, die onder meer belast is met de contacten met de school, volledig akkoord met het voorstellen van René Cuijpers. "Ik heb hier op mijn kantoor nog het originele beeldje van het Kindje Je-

zus van Praag, dat vroeger in de kapel heeft gestaan ! Als de kapel is opgeknapt, gaat het beeldje weer terug. Maar er moet dan wel een hek komen, zodat vandalisme geen kans krijgt. Ik weet wel iemand voor zo'n hek."

Herkenbosch